

МАТЕРІАЛИ ІІ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
**«ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ФІЛОЛОГІЧНИХ НАУК»**
(13-14 травня 2016 року)

Київ
2016

Таким чином, у вікторіанському художньому дискурсі функціонують евфемізми, що виконують вуалюючу функцію у достатньо широкому колі номінативних сфер.

Список використаних джерел:

1. Варбот Ж.Ж. Табу / Ж.Ж. Варбот // Русский язык: Энциклопедия. – М., 1979. – С. 345-346.
2. Мороховский А.М. Стилистика английского языка / А.М. Мороховский. – Киев: Вища школа, 1991. – 270 с.
3. Рутер О.А. Проблема выделения и типологии языковых табу (на примере фольклорных поэм М. Цветаевой) [Электронный ресурс] – Режим доступа: conf.esp-centr.sfedu.ru
4. Allan K. Forbidden Words: Taboo and the Censoring of Language / K. Allan, K. Burrige. – Cambridge: Cambridge University Press, 2006. – 314 p.
5. Bloom H. Victorian Fiction / Harold Bloom. – N.Y.: Chelsea House Publishers, 1989. – 511 p.
6. Keys R. Euphemania: Our Love Affair with Euphemisms / R. Keys. – N.Y.: Little, Brown and Company, 2010. – 288 p.
7. Pearsall R. The Warm in the Bud: The World of Victorian Sexuality. – London: Sutton Publishing, 2009. – 592 p.
8. Wheeler M. Heaven, Hell, Heaven and the Victorians / Michael Wheeler. – Cambridge: Cambridge University Press, 1994. – 312 p.

Штихно Л.В.

асистент,

Навчально-науковий інститут бізнес-технологій

Української академії банківської справи

Сумського державного університету

ПРОБЛЕМА ТЕРМІНА ЯК МОВНОГО ЗНАКА В СУЧАСНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ

Термінологічна лексика є предметом дослідження майже всіх розділів лінгвістики, а також конкретної науки при розробці нею свого понятійного апарату. Вивчення різних аспектів проблеми терміна відбувається у відповідності до спеціально поставлених завдань, що вирішуються кожною наукою. У термінології знаходять безпосереднє відображення основні шляхи розвитку людського пізнання. Існування вузькоспеціальної, міжгалузевої та загальноживаної лексики визначається процесами диференціації й інтеграції науки на сучасному

етапі її розвитку. Дослідження галузевої термінології вносить певний вклад у вирішення актуальних питань семантики, соціолінгвістики, прагматики – тобто стоїть у центрі більшості лінгвістичних дисциплін.

Відомо, що вивчення будь-якої наукової дисципліни в першу чергу пов'язане з вивченням її основних понять. Аксиомним у термінознавстві є твердження про те, що основою семантики терміна є поняття. Співвіднесеність з тим чи іншим поняттям науки й техніки зумовлює відмінні риси терміна і перш за все – його значення. Поняття складає ядро значення терміна. Розкрити значення терміна – означає встановити зміст поняття, що співвідноситься з даним терміном.

Термін, як форма існування не побутового, а наукового поняття, має чітко визначене місце в системі наукових знань. Ця система базується на наукових теоріях, де дефініціям відведено одне з перших місць. Тому для адекватного розкриття суті певного наукового поняття варто здійснити диференціацію близьких до нього понять і тих понять, які з ним пов'язані.

Так, щоб розкрити зміст поняття *des actifs*, необхідно встановити найближче родове поняття. Ним буде поняття *une balance des comptes* – основна форма бухгалтерської звітності, що показує в грошовій формі процес обігу господарчих засобів та їх участь у розширеному відтворенні.

Поняття *des actifs* як підрядне входить до складу родового поняття *une balance des comptes*. Але в структурі цього родового поняття міститься ще одне видове поняття *des passifs*. Поняття *des actifs* та *des passifs* – супідрядні в системі єдиного родового поняття, і у складі цього ж родового поняття вони входять у зміст ширшого за об'ємом поняття – *balance*.

Таким чином, зміст поняття, яке співвідноситься в економічній теорії з терміном *des actifs* розкривається, за нашими спостереженнями, не однією дефініцією, а сукупністю дефініцій споріднених родових і видових понять. Для виявлення всього розмаїття аспектів наукового предмета, процесу, явища необхідно зіставити декілька дефініцій, аналітична сукупність яких може претендувати на адекватне відображення сутності наукової реальності.

Аналіз нашого фактичного матеріалу дає можливість припустити, що значення терміна – це лише частина наукового поняття, яка виникає в результаті його номінації. Термін як одиниця терміносистеми своїм значенням охоплює лише основні ознаки наукової реальності, які необхідні для її диференціації у процесі подальшого пізнання.

Отже, термінознавець, досліджуючи значення терміна в межах системи значень відповідної терміносистеми, не втручається у систему наукових понять. Він досліджує лише ту частину поняття, яка є

доступним об'єктом лінгвістичного спостереження. А оскільки мовним знаком наукового поняття є термін, то логічно припустити, що знакова функція терміна теж є доступним об'єктом лінгвістичного дослідження.

Обґрунтовуючи своє розуміння знакової функції терміна, вважаємо, що доцільним є диференційований підхід до термінів з погляду їх семіотичної насиченості. Кожний термін як мовний знак на рівні мовної системи підпорядкований окремій понятійній мікросистемі, що входить до більшої за обсягом макросистеми, яка, в свою чергу, є складовою терміносистеми даної сфери знань. Ієрархічно підпорядковані родові підсистеми виражають певну ієрархію наукових понятійних величин.

Очевидно, що термінологічність мовного знака перебуває у прямій залежності від рівня спеціалізації поняття, що асоціюється з його значенням. Але при встановленні термінологічності чи нетермінологічності мовного знака практично неможливо визначити ступінь спеціалізації поняття, співвідносного із значенням мовного знака у кожному випадку його вживання. Показником термінологічності знака, здатного виконувати термінологічну функцію, є вже сам факт його вживання у спеціальній літературі, поза якою він втрачає функціональну й семантичну специфіку і перестає бути терміном.

Разом з тим, сам факт уживання мовного знака в спеціальній літературі не є достатнім обґрунтуванням для висновку про його термінологічну чи нетермінологічну спроможність, тому що не всі знаки мають притаманну термінові властивість виражати наукове поняття [2, с. 96; 4, с. 57].

Таким чином, специфіка терміна як мовного знака лежить не в плані вираження, а в плані змісту, в специфіці його змістової структури. Іншими словами, терміну притаманні такі властивості, які роблять його словом, що виконує особливу функцію. Тому вивчення таких специфічних властивостей спричиняє велику теоретичну зацікавленість дослідників [2; 3].

Список використаних джерел:

1. Bammesberger A. *English Linguistics*. – Heidelberg: Carl Winter Universitätsverlag, 1989. – 208 p.
2. Гринев-Гриневиц С.В. *Терминоведение: учеб. пособие* / С.В. Гринев-Гриневиц. – М.: Академия, 2008. – 303 с.
3. Загоровская О.В. *Термин и терминология* / О.В. Загоровская, Т.Н. Данькова. – Воронеж: Научная книга, 2011. – 136 с.
4. Овчаренко В.М. *Структура і семантика науково-технічного терміна*. – Харків: Вид-во Харк. ун-ту, 1968. – 72 с.